

ŠIFRA UČENIKA

M A T U R S K I I S P I T

JUN 2019.

MATEMATIKA

U P U T S T V O

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA JE 150 MINUTA

Pribor: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka, geometrijski pribor.
Upotreba digitrona nije dozvoljena.

Pažljivo pročitajte uputstvo.

Ne okrećite stranice i ne rješavajte zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.

Test sadrži 20 zadataka.

Tokom rada možete koristiti formule koje su date na stranama 4 i 5.

Uz test je dat i list za odgovore za zadatke višestrukog izbora. Potrebno je da na odgovarajuće mjesto pažljivo prepisete svoje odgovore za prvih 8 zadataka.

Očekuje se da je kod zadataka otvorenog tipa detaljno napisan postupak rješavanja, da je krajnji rezultat sveden (npr. izvršeno je skraćivanje razlomaka, sabiranje članova iste vrste) i da je napisana odgovarajuća jedinica mjere (kod zadataka iz stereometrije).

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Grafike i geometrijske slike možete crtati grafitnom olovkom.

Ukoliko pogriješite, prekrizite i rješavajte ponovo. Ako ste zadatak riješili na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje ocjenjivač boduje.

Kad završite sa rješavanjem, provjerite svoje odgovore.

Želimo vam puno uspjeha!

* M 9 4 9 5 9 *

PRAZNA STRANA

FORMULE

- $i^2 = -1$, $z = a + bi$, $\bar{z} = a - bi$, $|z| = \sqrt{a^2 + b^2}$, $a, b \in \mathbb{R}$
- $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$, $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2)$
- $\sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}}$
- Vietova pravila: $x_1 + x_2 = -\frac{b}{a}$, $x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a}$
- Tjeme parabole: $T\left(-\frac{b}{2a}, \frac{4ac - b^2}{4a}\right)$
- $\log_a b = \frac{\log_c b}{\log_c a}$, $\log_{a^k} b = \frac{1}{k} \log_a b$
- Skalarna projekcija vektora na osu $pr_x \vec{a} = |\vec{a}| \cdot \cos \alpha$
- Skalarni proizvod vektora preko koordinata $\vec{a}_1 \cdot \vec{a}_2 = x_1x_2 + y_1y_2 + z_1z_2$
- Vektorski proizvod vektora preko koordinata
 $\vec{a}_1 \times \vec{a}_2 = (y_1z_2 - z_1y_2)\vec{i} + (z_1x_2 - x_1z_2)\vec{j} + (x_1y_2 - y_1x_2)\vec{k}$
- $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha$, $\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$
- $\sin(\alpha \pm \beta) = \sin \alpha \cos \beta \pm \sin \beta \cos \alpha$,
- $\cos(\alpha \pm \beta) = \cos \alpha \cos \beta \mp \sin \beta \sin \alpha$
- $tg(\alpha \pm \beta) = \frac{tg \alpha \pm tg \beta}{1 \mp tg \alpha \cdot tg \beta}$
- $\sin \alpha + \sin \beta = 2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$, $\sin \alpha - \sin \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$
- $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$, $\cos \alpha - \cos \beta = -2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$
- Sinusna teorema: $\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R$
- Kosinusna teorema: $a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$
- Trougao: $P = \frac{ah_a}{2}$, $P = \frac{ab \sin \gamma}{2}$,
 $P = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}$, $s = \frac{a+b+c}{2}$, $P = r \cdot s$, $P = \frac{abc}{4R}$
- Paralelogram: $P = a \cdot h_a$, Romb: $P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$ Trapez: $P = \frac{a+b}{2} \cdot h$
- Prizma: $P = 2B + M$ $V = B \cdot H$
- Piramida: $P = B + M$ $V = \frac{1}{3} B \cdot H$
- Zarubljena piramida: $P = B_1 + B_2 + M$, $V = \frac{H}{3} (B_1 + \sqrt{B_1 B_2} + B_2)$

R – oznaka za poluprečnik

- Valjak: $P = 2B + M = 2R\pi(R + H)$, $V = B \cdot H = R^2\pi H$
- Kupa: $P = B + M = R\pi(R + l)$, $V = \frac{1}{3}B \cdot H = \frac{1}{3}R^2\pi H$
- Zarubljena kupa: $P = \pi(R_1^2 + R_2^2 + (R_1 + R_2)l)$, $V = \frac{1}{3}\pi H(R_1^2 + R_1R_2 + R_2^2)$
- Sfera: $P = 4R^2\pi$ Lopta: $V = \frac{4}{3}R^3\pi$
- Rastojanje između dvije tačke: $|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$
- Površina trougla: $P = \frac{1}{2}|x_1(y_2 - y_3) + x_2(y_3 - y_1) + x_3(y_1 - y_2)|$
- Ugao između dvije prave: $tg\varphi = \left| \frac{k_2 - k_1}{1 + k_1k_2} \right|$
- Rastojanje između tačke i prave: $d = \left| \frac{Ax_0 + By_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}} \right|$
- Kružna linija: $(x - a)^2 + (y - b)^2 = R^2$
Uslov dodira kružne linije sa centrom u koordinatnom početku i prave
 $R^2(1 + k^2) = n^2$
- Elipsa: $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$, $F_{\frac{1}{2}}(\pm\sqrt{a^2 - b^2}, 0)$
Uslov dodira prave i elipse: $a^2k^2 + b^2 = n^2$
- Hiperbola: $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$, $F_{\frac{1}{2}}(\pm\sqrt{a^2 + b^2}, 0)$, asimptote hiperbole $y = \pm\frac{b}{a}x$
Uslov dodira prave i hiperbole: $a^2k^2 - b^2 = n^2$
- Parabola: $y^2 = 2px$, $F(\frac{p}{2}, 0)$
Uslov dodira prave i parabole: $p = 2kn$
- Aritmetički niz: $a_n = a_1 + (n - 1)d$, $S_n = \frac{a_1 + a_n}{2}n$
- Geometrijski niz: $b_n = b_1 \cdot q^{n-1}$, $S_n = \frac{b_1(1 - q^n)}{1 - q}$, $q \neq 1$

U sljedećim zadacima zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Čemu je jednako $\sqrt{\frac{2500}{0,1 \cdot 0,1}}$?

- A. 0,5
- B. 5
- C. 50
- D. 500

3 boda

2. Ako konobar A servira doručak za 30 minuta, a konobar B taj isti posao odradi za 20 minuta, koliko minuta im je potrebno da zajedno završe posao?

- A. 12
- B. 15
- C. 18
- D. 25

3 boda

3. Vozač je za 16 minuta prešao 28 kilometara. Koliko će kilometara preći za 36 minuta pod uslovom da je brzina kretanja konstantna?

- A. 53
- B. 58
- C. 63
- D. 68

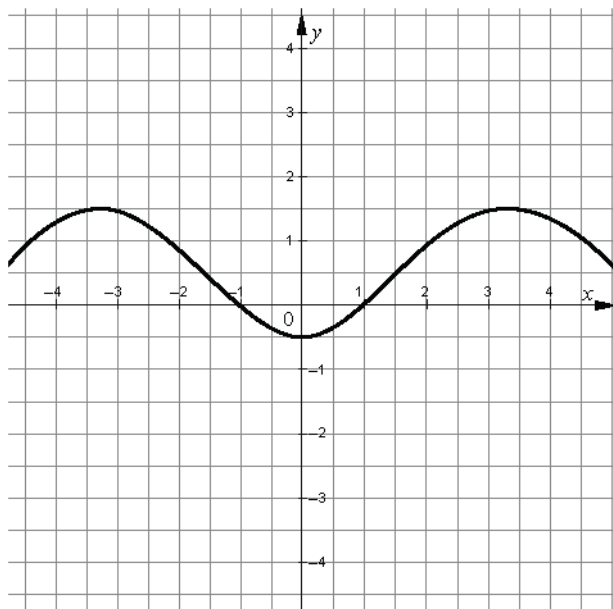
3 boda

4. Ako je $(p+q)^2 = 35$ i $(p-q)^2 = 15$, koliko je $p^2 + q^2$?

- A. 25
- B. 50
- C. 225
- D. 400

3 boda

5. Koja od datih funkcija je prikazana grafikom ispod?

- A. $f(x) = \sin(x + \pi) - \frac{1}{2}$
- B. $f(x) = \sin(x + \pi) + \frac{1}{2}$
- C. $f(x) = \cos(x + \pi) - \frac{1}{2}$
- D. $f(x) = \cos(x + \pi) + \frac{1}{2}$

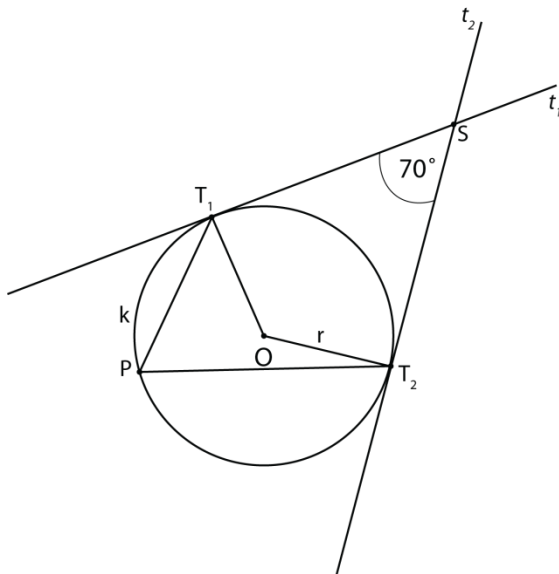
3 boda

6. Koji od datih intervala je skup rješenja nejednačine $x^2 + 2(x+2) < 4$?

- A. $(0, 2)$
- B. $(-2, 0)$
- C. $(-\infty, -2) \cup (0, +\infty)$
- D. $(-\infty, 0) \cup (2, +\infty)$

3 boda

7. Tangente t_1 i t_2 u tačkama T_1 i T_2 kružne linije $k(O, r)$, se sijeku u tački S i zaklapaju ugao od 70° . Na osnovu podataka sa crteža se može izračunati da je mjera ugla $\sphericalangle T_1PT_2$ jednaka:

- A. 35°
- B. 55°
- C. 70°
- D. 110°

3 boda

8. Prvi izvod funkcije $f(x) = (x+1)\sqrt{x-1}$ u tački $x_0 = 2$ iznosi:

A. 1

B. $\frac{3}{2}$

C. $\frac{5}{2}$

D. 3

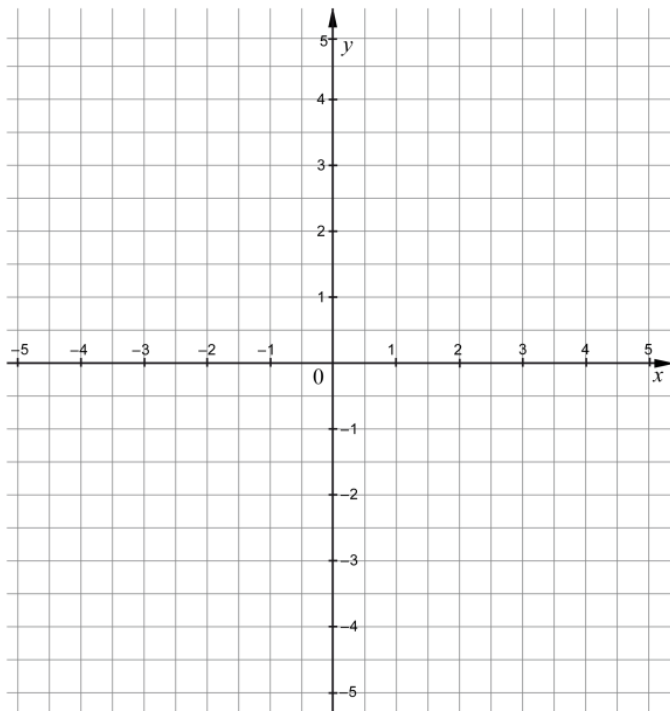
3 boda

Zadatke koji slijede rješavajte postupno.

9. Zapišite $\sqrt{-4}$ u algebarskoj formi kompleksnog broja z , a zatim u koordinatnom sistemu označite z i \bar{z} (konjugovano kompleksan broj) i izračunajte apsolutnu vrijednost (moduo) broja z .

Rješenje:

3 boda

10. Rastavite na proizvod prostih činilaca $(2x^3 + 1)^2 - (x^3 + 2)^2$.

Rješenje:

3 boda

11. Date su jednačine $mx - 2 = m - 6$ i $\frac{2x+1}{4} = \frac{11}{4}$. Za koju vrijednost parametra m su date jednačine ekvivalentne?

Rješenje:

3 boda

12. Proizvod broja a i broja koji je od njega veći za 25% je 320. Odredite a .

Rješenje:

2 boda

- 13.** Odredite vrijednost parametra k u jednačini $x^2 + (2k - 1)x + 5 = 0$ ako je poznato da za rješenja jednačine važi $\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = 3$.

Rješenje:

3 boda

- 14.** Data je funkcija $f(x) = a \cdot 2^{bx} + c$. Odredite koeficijente a, b i c ako je $f(0) = 1$, $f(1) = 6$ i grafik ima horizontalnu asimptotu $y = -4$.

Rješenje:

4 boda

- 15.** Odredite oblast definisanosti jednačine $\log_8(\log_8 2x) = 0$ i provjerite da li se rješavanjem ove jednačine dobijaju vrijednosti koje pripadaju domenu.

Rješenje:

4 boda

- 16.** Neka su kod trougla ABC poznate dužine stranica $AC = 2\sqrt{3} \text{ cm}$ i $AB = 3\sqrt{2} \text{ cm}$ i ugao $\sphericalangle ACB = 60^\circ$. Odredite mjere uglova $\sphericalangle ABC$ i $\sphericalangle CAB$.

Rješenje:

3 boda

17. Na elipsi $2x^2 + 3y^2 = 30$ odredite najbližu i najdalju tačku od prave $y = -x + 7$.

Rješenje:

4 boda

- 18.** Data je prava pravilna četverostrana piramida zapremine $36\sqrt{2} \text{ cm}^3$ kod koje bočna ivica gradi ugao od 45° sa osnovom piramide. Odredite dužine osnovne i bočne ivice.

Napomena: Uz rješenje je **neophodno** da nacrtate i skicu koja odgovara tekstu zadatka.

Rješenje:

4 boda

19. Izračunajte koliko ima članova u aritmetičkom nizu $-12, -3, 6, \dots, 159$.

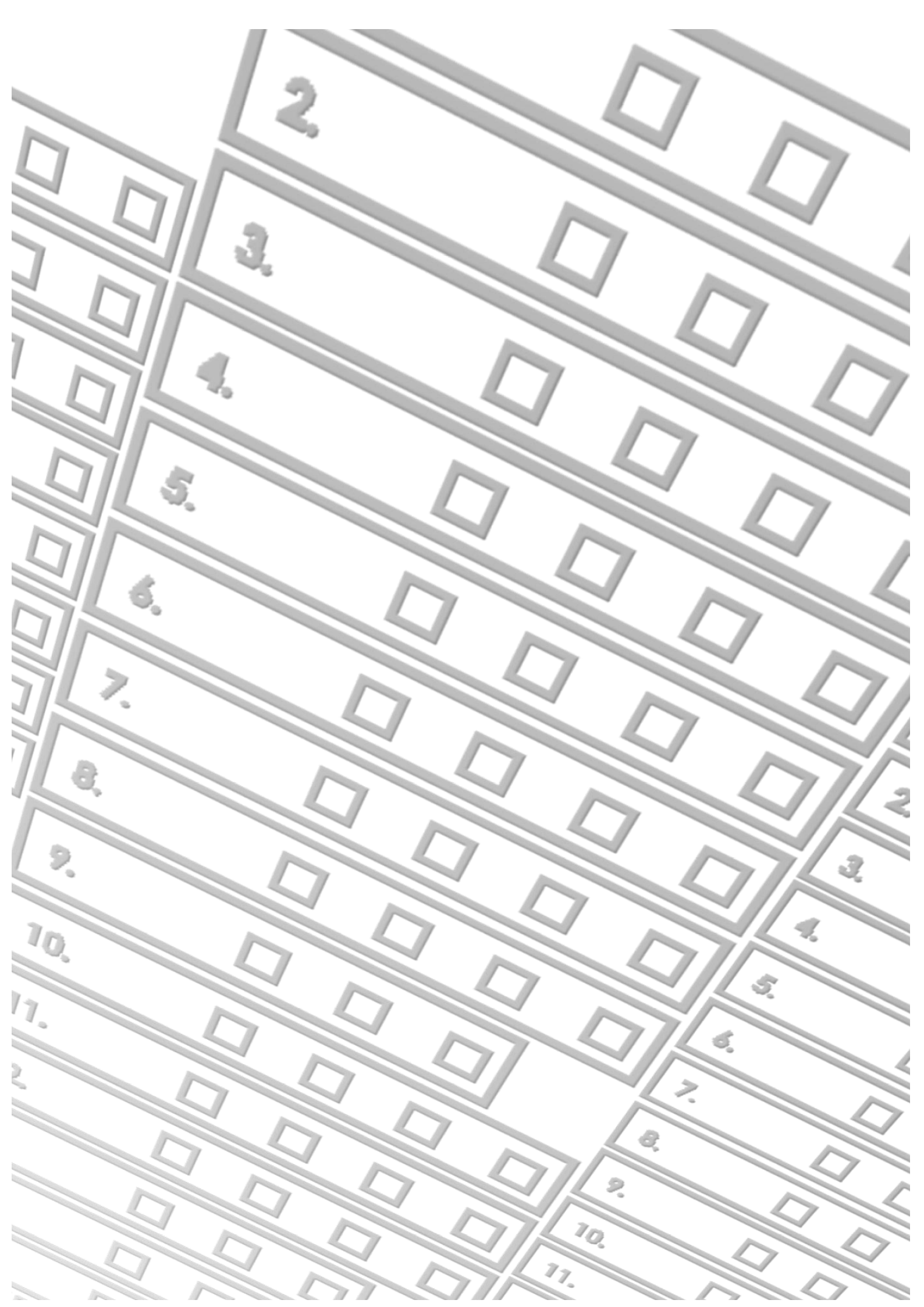
Rješenje:

3 boda

- 20.** U kutiji se nalazi 8 bijelih i 4 crvene kuglice. Odjednom se izvlače tri kuglice. Naći vjerovatnoću da će se među njima naći makar jedna bijela kuglica.

Rješenje:

4 boda

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.